

Védik már Zeletzkit

akit nem is kért ki a cseh kormány s így nem is adták ki. -- Nagyon gyanús szerepe van két magasrangú katonatisztnek

Bukarest, ápr. 22.

A Zeletzky-ügy vizsgálata teljes erővel folyik tovább. A bukaresti lapok most már kevesebbet írnak a Skoda-ügyről, de azért most sem tévesztik szem elől a vizsgálatot. A „Viitorul“ ezelőtt két héttel azt írta, hogy a lapok hangfogót tettek fel, de ez a hír csak elferdítés lehetett, mert a román sajtó felszínen tartja az ügyet.

A vizsgálatot jelenleg Hagi Stoica őrnagy vezeti, aki már a harmadik vizsgálóbíró ez ügyben.

Mit mond Olanescu ügyvéd?

Tegnap két órán keresztül hallgatták ki Olanescu ügyvédet. Olanescu a szállítások technikai részéről adott értékes információt. Ő volt az, akit Zeletzky beleavatott gyanús üzemébe.

Pontosan ismerte Olanescu azokat az „ügyfeleket“, akikkel Zeletzky érintkezett s a pénzforrásokat is megjelölte. Zeletzki nem bank útján kapta a pénzeket, hanem egy kiküldött hozta a pénzt Prágából.

Olanescu után Zeletzki intendánsát hallgatták ki. Az intendáns, aki cseh ember, Zeletzki látogatásáról adott értékes felvilágosítást.

Két tiszt szerepe

A vizsgálat most két tiszt szerepét igyekszik tisztázni. Az eddigi vizsgálat ugyanis különösen hét hadügyminiszeri aktív tisztet kompromittált és Stoica vizsgálóbíró szeretne elég adatot szerezni őrizetbevitelükre. Itt nyerne az ügy érdekes fordulatot, de felsőbb helyen éppen ezt az érdekes fordulatot szeretnék elkerülni.

Teljesen homály fedi a hét kompromittált tiszt kilétét, de annyi bizonyos, hogy az egyik őrnagy a másik tábornok. Jellemző egyébként az ügy állásán, hogy a bukaresti lapok máris célzást tesznek arra, hogy kinek a hatáskörébe tartozik a tisztek őrizetbe vétele.

Adócsalás és titkos okiratok

Az ügyek folyásához tartozik az is, hogy Gellen Petrescu tábornok adminisztratív vizsgálatot tart. Ellenőrzi az összes Skoda szerződéseket 1925. óta és minden adatot felülvizsgál. A tábornok kihallgatta Serb szredest és Shiurghin kapitányt. A két tiszt kihallgatása egy-egy napot vett igénybe.

Ugyancsak Petrescu tábornok vizsgálja be a forgalmazott összeget és ő is állapítja meg az adócsalásokat, melyeket Zeletzki rovasára írnak.

Ez is érdekes része a vizsgálatnak, mert megállapítást nyert, hogy a román állam rendkívül rosszul fizette Zeletzkit, illetve Skodaékat és így alig volt mi után azót fizetni. Egyes román lapok viszont azt állítják, hogy az adót a szállítások összege után

kell fizetni, függetlenül a kifizetésektől.

— Mert igaz, — írják a lapok, hogy Skodaék rendetlenül kapták a pénzt, de a végeredményben az utolsó bauig megkapták.

Petrescu tábornoknak óriási adathalmazt kell átvizsgálni és nyilatkozata szerint

Ötven ügyvéd akarja védeni Zeletzkit

A „Cuvantul“ beszámolója szerint pár nap óta a haditörvényszéket elárasztották közismert politikus ügyvédek. Az ügyvédek kérvények útján fel akarnak iratkozni Zeletzky védőjének. Eddig több, mint ötven ügyvéd adta be kérvényét.

Hivatalos helyen azzal magyarázzák ezt a nagy igyekezetet, hogy az ügyvédek busás jövedelemre számítanak és azon túl pedig a reklám is vonzza őket.

Tegnap este egyébként elutazott a román fővárosból Rejk mérnök, a pilseni Skoda-gyár egyik szakértője, akit az ügy tisztázására küldtek Bukarestbe.

egy hónapnál előbb nem lesz kész.

A titkos természetű katonai okiratok eltűnéséről, illetve azcoknak Zeletzki szekrényeiben való megtalálásátáról nem szivárogtat még ki semmi, habár már ez ügyben is történt kihallgatás.

tázására küldtek Bukarestbe.

Rejk mérnök azonban édes keveset segített és a nyomozó hatóságok sem vehették hasznát.

A mérnöknek különösen az lett volna a szerepe, hogy a feltételi füzetekről szerezzen pontosabb értesítéseket.

Nagyon kínos volt, hogy a hatóságok egyenesen bizalmatlanok voltak a cseh mérnökkel szemben, aki teljesen eredménytelenül tért haza. A román lapok gunnyal írnak távozásáról.

Amza tábornok szerepe és a Pátria

A „Patria“ legújabb számában cikk jelent meg „Amza pasa“ címen, melyben a cikkíró csodálkozását fejezi ki afölött, hogy Amza Stefanescu még nem nyilatkozott.

„Két tábornok“ címen jelent meg már cikk Amzáról és ideje lenne, ha nyilatkozna mert eléggé kompromittálva van.

A cikk nagy feltűnést keltett.

Ég a Temze

Óriási tűz a londoni kikötőben

Öt millió liter rum gyult meg. — A tűzoltók a legnagyobb erőmefeszítéssel dolgoznak, de eddig nem sikerült eloltani a tüzet. A kár meghaladja a hárommillió angol fontot

London, ápr. 22.

A londoni kikötőben tegnap délután óriási tűz támadt. A tűz egy fatelepen keletkezett, de nemsokára áterjedt a kikötőben felhalmozott rumraktárra. Öt millió liter rum gyulladt ki 3 millió font értékben.

A tűzoltóság százötven kocsival vonult ki a fecskendők egész éjszaka működtek, azonban a tűz elharapózását nem sikerült megátolni. A főraktár teljesen a tűz martalékává lett, több rumos hordó felrobbant. A hatalmas lángnyelvek egész Londont bevilágították, a Themse folyó is mintha lángokban állana. 60 motoros hajón akarták a tűz fészket megközelíteni, azonban gázalarcosai sem tudtak a közelbe férkőzni, a hőség

olyan kibírhatatlan. Szombat reggel még változatlan erővel dühöngött a tűzvész.

Argentiniában is mozgolódnak a kommunisták

Buenos-Aires, ápr. 21

Az argentinai rendőrség nagyarányú kommunista összeesküvést fedezett fel, amely az egész országot behálózta. Tömeges letartóztatások történtek. Többek között két városi tanácsost is letartóztattak, akiket a kommunista mozgalomban való részvételével gyanúsítottak.

Tudja-e...

...hogy Párisban a napokban nyílt meg egy hajózási kiállítás, amelynek szénázója egy vízhatlan speciális kaucsuk ruha volt, amellyel nem lehet elmerülni.

...hogy a belga hajók az egészségügy előmozdítására megállapodást létesítettek a antwerpeni katonai kórházzal, hogy az „S. H. V.” hívójelre azonnal szakszerű orvosi felvilágosítással fognak szolgálni, amennyiben erre egyes bonyolultabb esetben szükség mutatkozik.

...hogy látszólag jelentéktelen találmányokból is milliós jövedelmet lehet szerezni. Így H. Painter, aki söröspalackokat elzáró parafával bélelt pléhdarabokat gyártó gépet találta fel. Egyszerre dúsgazdag ember lett. 1892-től 1920-ig 175 milliót keresett ezzel, még pedig dollárban.

...hogy az elefánt nagy testsúlya miatt hatalmas napi porciót eszik. Így a budapesti állatkert Sziám nevű elefántja naponta 40 kg. szénát, 20 kg. répát és 10 kg. vegyes abrakot fogyaszt el, ami napi 70 kg.-os adagnak felel meg.

...hogy a medve az egyetlen emlős állat, amelynek vakbele van?

...hogy a sötét középkorban 1474-ben a bázei esküdtszék halálra ítélte egy kakast, mert tojást tojt. A bíróságot az gondolták, hogy itt csak az ördög működhet közre és ezért a halálos ítéletet végre is hajtották.

...hogy Norvégiában törvényt hoztak, amely három havi fogsággal bünteti azt az orvost, aki olvashatatlan receptet ír.

DOLLY HAAS és
WILLY FORST
együttműködő nagy operettje

Yo-Yo

kisasszony

Ma, vasárnap 3, 5, 7
és fél 10 órai kezdettel
14 és 22 lejes helyretek

FILMPALACE

Brassó mellett
cigányok támadtak meg
egy községet

Brassó, ápr. 22.

Tegnap éjjel egy közel 100 főnyi cigánybanda támadta meg Cernatu község lakóit. A cigányok megrohanták a békésen alvó parasztok házait és fosztogatni keztek. Több lakásba viaskodásra került sor és a kiáltozásokra nem sokára az egész falu talpon volt. A megszorult cigányok erre kerekelt oldottak, de a feldühödött falusiak utánuk szaladtak és mintegy 40-et elfogtak közülük. Ezeket titlegelni kezdték s csak a csendőrök mentették meg a póruljárt cigányokat a megincseléstől.

Összeesett és meghalt egy
asztmában szenvedő
nagyváradai trafikos

Nagyvárad, ápr. 22.

Tragikus haláleset történt szombaton este Nagyváradon, a Szilágyi Dezső-utca 8 számú házban. Ebben a házban van egy dohánytőzsde, amelynek Grünboch István 43 éves trafikos volt a tulajdonosa. Grünboch már régebbi idő óta asztmában szenvedett. Szombat este hét órakor, amikor a városból visszatérőben, trafikja ajtaján belépett, hirtelen roham fogta el és összeesett. A közelből előhívott dr. Molnár orvos hét injekciót adott be neki és értesítette a mentőket. Mire azonban a mentők kiérkeztek, Grünboch István már halott volt.

Mindez hatezer lejért!!

Megfojtottak egy 70 éves asszonyt Kisenevben

A gyanu a pénzügy embereire esett, mert csak ezek tudták, hogy aznap kapta meg az öreg asszony a nyugdíját

Kisenev, ápr. 22.

Borzalmas rablógyilkosság játszódott le tegnap este. Stepaneco Mária 70 éves öregasszony teljesen visszavonult életet élt. Hat ezer lejes nyugdíját aznap délután vette fel. Este 10 felé erőteljes ajtózárgatásra riadt fel az öregasszony. Ajtót nyitott és három

álarcos emberrel találta szemközt magát, akik megrohanták a tehetetlen asszonyt és megfojtották. Ezután bementek a szobába és a 6000 lejt magukhoz vették. A vizsgálat során a gyanu a pénzügyigazgatóság tisztviselőire esett, mert csak ők bírtak tudomással a nyugdíj kifizetéséről.

Véres antiszemita zavargások voltak Iasi mellett

Nem jó, ha a kompnak két bérlője van
s az egyik zsidó, a másik keresztény

Iasi, ápr. 22.

Súlyos zsidó-ellenes tüntetés játszódott le tegnap Bivolari községben. A község határában ugyanis van egy komp, amelynek egy zsidó és egy keresztény bérlője van. A két bérlő között nézeteltérés támadt, mire a keresztény a cuzista párt segítségét kérte.

Ennek tagjai két diák vezetése mellett megtámadták a község zsidó lakosságát, súlyosan megsebesítettek öt zsidó kereskedőt és az összes zsidó üzletek és házak ablakait bezuhták. Az antiszemita tüntetések páratlan izgalmat keltettek az egész faluban.

Elsüllyedt egy litván hajó

Konstanca, ápr. 22.

A „Steaua Romana” gőzös legénysége arról értesítette a kikötő-parancsnokságot, hogy a „Riga” litván hajó nem messze a gasconiai öböltől elsüllyedt. A katasztrófát egy, a gépházban keletkezett robbanás idézte elő, amelynek következtében a hajó oldala több helyen beszakadt, úgy hogy a betóduló víz elsüllyesztette a hajót. A román hajó megkísérelte a mentést, de ez lehetetlen volt. Az egész legénység odaveszett.

te elő, amelynek következtében a hajó oldala több helyen beszakadt, úgy hogy a betóduló víz elsüllyesztette a hajót. A román hajó megkísérelte a mentést, de ez lehetetlen volt. Az egész legénység odaveszett.

Mi marad meg Nagyváradon?

Megszüntették a váradai munkaügyi felügyelő-séget

Az egyes illetékes testületek memorandummal tiltakoztak a „merénylet” ellen

Nagyvárad, ápr. 22.

A nagyváradai Ügyvédi Kamara válaszmánya péntek esti ülésén foglalkozott azzal a lehetetlen állapottal, hogy Nagyvárad számára nem jutott önálló Munkakamara, hanem Aradnak lett alárendelve és minden bérkonfliktus ügyben Aradra kell utazni pereskedni. Mivel ez az ügyvédek érdekeit is sérti, elhatározták, hogy küldöttségileg fogják kérni Várad számára a Munkakamarát.

Ugyanakkor, amikor Munkakamara nem jutott Váradnak, a munkaügyi felügyelőség

get meg akarják szüntetni. A minisztérium ugyanis értesítette a váradai munkaügyi inspektort, hogy a váradai felügyelőséget, amely sztrájk és munkáskonfliktus ügyekben eddig intézkedett, költségvetési okokból megszüntetik.

A munkaügyi felügyelőség fentartása érdekében tegnap memorandumot küldtek Váradról a minisztériumnak. A memorandumot aláírta a polgármester, az Ipartestület és a Kereskedelmi Csarnok elnöke is.

Nagvszabásu diák-füntefés Szfambulban

A török diákság leckét adott a bulgár fiatalságnak

Szambul, ápr. 22.

Tegnap délután nagy arányú bolgár-ellenes tüntetés játszódott le Szambulban. A demonstrációk oka az volt, hogy a bolgárok szétrombolták a Rarigradi török temetőt. Az uccákon mintegy 6000 diák vonult fel és mire a bolgár temető elé értek 10.000 főre szaporodott fel a tömeg. Itt rendőrkordon állta útját a tüntetőknek, de a 200 rendőrt rövid tusa után elcsapták és a sírok közé hatol-

tak. Itt a bolgár halottak sírjain koszorúkat helyeztek el, a következő kiáltások mellett: „Így viselkedik egy civilizált nemzet”. Ezután békésen szétoszlottak. A tülekedés folyamán 15 sebesülés történt. A rendőrség 50 letartóztatást fogatosított, de erre a diákok a rendőrség elé vonultak és csak a kvesztor azon ígéretére, hogy a foglyokat rövidesen szabadságra helyezik oszlottak szét.

REGENY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

14

A vadon leánya

— Nem szabad elmenne — kiáltotta:
— Nem bírnék egyedül lenni és dr. Recco-
nak itt kell maradnia, míg jön a rendőrség.
Megérti. Képtelenség lenne. Itt talált ben-
nünket ezzel a két meggyilkolt emberrel...
Talán talál valami benszülöttet, akit elküld
a kikötőbe, hogy jöjjön a rendőrtiszt. Ön
ismerős ezen a helyen. Az a benszülött, aki
idevezetett, visszament...

A hangja biztosabb volt már, de Dyke
nem tudta felfogni mi van a tekintetében.
Valami remegtető gerjedelem bujkált benne.
Borzalom volt-e vagy az a félelem, hogy Dy-
ke valamiképpen kapcsolatba hozza őt és tár-
sát a gyilkossággal? Vagy egyszerűen csak
megpróbálta őt elküldeni az utból?

Reccól eltette a hátizsákot. Amennyire
Dyke belenézhetett, iratok, fényképek vol-
tak benne, a legtöbbet már átkutatták, mint
az össze-visszaságukról látszott. Persze, ha
dr. Recco folytatni akarja a kutatást, elő-
nyösebb lenne neki, ha tiszta volna a levegő.
bár Dyke nem érthette az okát, miért ne ke-
reshetne meg előtte is egy bogarat, amire
szüksége van? — Hiszen neki nincs köze
hozzá, hogy közbelépjen!

— Természetesen, gondoltam, hogy ez
nem a legkellemesebb hely önnek — szölt.
— Föltétlenül megpróbálom szólni a francia
rendőrtisztnak visszamenet. Ugy is hamar-
osan mennem kell. Vár a csónak... Nincs sem-
mi sejtelve, hogy miért történt ez?

— Semmi — felelt dr. Recco. — Min-
dent pontosan úgy lát, ahogy itt leltük, ki-
véve a pokrócot. De a német, nos ez nagyon
különös, szíven szurták, mint a másikat, de
a torkán őt sebhely van, meglátja majd:
csaknem, mintha karomtól származnának.
Azt mondanám, ugyanazzal a fegyverrel csi-
nálták ezt is, mikor már halott volt. Na-
gyon gondolkodóba ejtő.

— A Karom! — Dyke önkéntelen meg-
lepetéssel kiáltotta: — A Karom... a né-
metet ettől szállotta meg halálos felelem.
Akkor hát mégis volt valami alapja az esze-
lősségének? A Karom követte a rengetegből,
a félelem sohasem hagyta el tőle...

De azért nyugodtan mondta:

— Karmokról őrzöngött. En egyszerűen
az önkívületének tudtam be.

— Hát önkívületben volt? — kérdezte
dr. Recco hirtelen. — Ön mégis mellette volt
valameddig, tehát némi világosságot vethet
a rejtélyre...

Dyke tétovázott. Recco nagyon kíváncsi
lett. Miss Lemaire egészen néma volt me-
gint, de látszott, hogy ő is megújult érdek-
lődéssel várja a feleletet.

Elmondjon hát mindent, amit hallott?
Beszéljen az aranyról, „Schommról” a „Ka-
romról”, a rengetegről és arról a mesés nevű
tőről?...

Nem látta ennek az okát. Nem illette
őket annyira, mint őt magát. És utóvégre
Reccónak nincs joga beleártani magát az
elhunytt ügyeibe. Lacroixra kell várnia...

— Ön nem találkozott vele előzőleg? —
szölt most miss Lemaire.

— Nem — felelte Dyke. — Alig több,
mint egy hete vagyok csak itt és lent ütöt-
tem sátrat a part melet, a Café de la Plage
hátánál.

Egyszer láttam őt, de nem közelebről.
Ma délután a szolgálja jégért és italért jött
a kávéházba. A francia azt hitte, hogy szét-
hámoskodik. En meglátogattam. Nem mond-
hatom, hogy szeretem a németeket, kivált
beszélni hallani, de mikor valaki beteg, fél-
re kell tenni az előítéleteket.
(Folyt. köv.)

ERDELYI
MAGYARSÁG

1933
IV. 23.

SPORT

Az Újpest minimális győzeleme a III. Ker. Fc. felett

Budapest, ápr. 22.

Budapesten ma kerül lejátszásra az Új-
pest és a III. ker. FC közötti bajnoki mér-
kőzés, amely az Újpest 2:1-es győzelmével
végződött. Felidő 1:1 volt.

A mérkőzés első gólját a III. ker. FC
Kármán révén érte el, az első félidő 41-ik

percében. Avar a 45-ik percben egyenlített,
majd a második félidőben ugyancsak ő rug-
ta a győztes gólt. Érdekes, hogy a III. ker.
FC két órával a mérkőzés előtt érkezett meg
a turáról, ennek ellenére is kis híján a győ-
zelmet is megkaparintotta.

A magyar-olasz tennisz- mérkőzés eredményei

Budapest, ápr. 22.

A magyar-olasz válogatott tenniszmér-
kőzésen a férfi egyest Bánó 2:6, 7:5, 6:2, és
6:2 arányban nyerte meg Sterttorioval szem-
ben. A férfipáros mérkőzés során a Debro-

vics-Kiss pár a Mangold-Quintaralle-pár
ellen küzdött, de az eső miatt 2:6, 6:3, 1:1
állás mellett, a mérkőzést meg kellett sza-
kitani.

Az új konverziós törvény

A mezőgazdasági és városi adós-
ságok szabályozásáról szóló törvény

1. §. A törvény időhaladékat ad:

a) és pedig a jelen törvény 2-ik szaka-
szának A. B. betűi alatt megjelölt mezőgaz-
da adósok számára, 5 évi tartamut, évi 1
százalékos kamattal.

b) a jelen törvény 2-ik szakaszának C.
betűje alatt megnevezett mezőgazdasági adó-
sok számára két évi tartamut, évi három
százalékos kamattal.

A kamatok mindkét esetben 1933. de-
cember 1-től kezdődőleg minden év végén
fizetendőek.

A minisztertanács felhatalmazást nyer
arra, hogy ezen határidők leteltével az a)
pontban megjelölt adósok számára engedé-
lyezett időhaladékat legfeljebb 5 évvel; a
b) pontban megjelölt adósok számára enge-
délyezett időhaladékat pedig legfeljebb há-
rom évvel meghosszabbítsa.

2. §. Mezőgazdasági adósok a követke-
zők:

A. a) A föld megmunkálói, akiknek föld
területe 20 holdnál nem nagyobb terjedelmű:
lelkészek, tanítók, kisiparosok, kis paraszt-
madmok falusi tulajdonosai, kiknek 20 hold-
nál több birtokuk nincsen, kis parasztbirto-
kosok, hegyi tisztások, erdők és rétek tulaj-
donosai, akiknek kaszálója vagy művelés
alatt álló földje az 50 holdat nem haladja
meg; telepesek, akik az államtól nyert föld-
részen kívül 20 holdig terjedő birtokot sze-
reztek. A föld megmunkálói, akiknek föld-
területe 20 holdnál nem nagyobb terjedelmű
és akik falusi községekben más foglalkozást
is folytatnak.

A 20, illetve 50 hold hányadba nem
számíthatnak be a közös erdőből, legelőből
és közbirtokosságokból járó illetőségek.

b) Rokkant tiszték, akiknek az államtól
kapott földrészekén kívül 20 holdig terjedő
birtokuk van.

c) Azok a földművelők, akiknek 20
holdig terjedő birtokuk van és akiknek nem
mezőgazdasági jövedelme nem haladja meg
az egész jövedelmük felerészét, vagy akik-
nek nem mezőgazdasági jellegű vagyona
nem haladja meg jelenlegi vagyonuk érté-

kének 40 százalékát. A kiszámításnál nem
veendő figyelembe azok a javadalmazások
és nyugdíjak, amelyeket nevezettek, mint
közszéki vagy megyei tisztviselők élveznek.
Földvásárlásra alakult falusi közösségek,
vagy falusi csoportok, melyek közösen vá-
sároltak mezőgazdasági ingatlanokat.

d) Falusi adósok, akiknek a föld kisa-
játítás útján már megállapított jogokkal
birtokukba adatott, anélkül, hogy végleges
birtokba adási jogcímmel bírnának, az osz-
szes telepesek, tekintet nélkül illetményük
kiterjedésére, akik bár a jelen törvény ki-
hirdetése alkalmával még tulajdonosi jog-
címmel nem bírnak, de a nekik jutott föld-
részt már jóváhagyással birtokukba vették.

B. A 20 holdtól 100 holdig bezárolag
terjedő ingatlanok tulajdonosai, akik igénybe
vették az 1932. április 19-iki és október 26-
iki törvények kedvezményeit az azokbar
meghatározott idő alatt, ha nem mezőgaz-
dasági jellegű vagyonuk értéke jelenlegi va-
gyonuk 40 százalékát meg nem haladja és
ha tartozásuk gazdasági művelés alatt álló
földeknél (szántó, legelő, kaszáló) holdan-
ként 10.000 lejt, — alagcsövezett, öntözött
és csatornázott területeknél holdanként 17
ezer 500 lejt, — gyümölcsösöknél, általuk
beerdősített területeknél, egykori hegyi tisz-
tásoknál holdanként 25.000 lejt, — szőlők-
nél és faiskoláknál holdanként 35.000 lejt és er-
dőnél holdanként 15.000 lejt meg nem
halad.

(Folytatjuk)

RADIOMŰSOR

VASÁRNAP

BUKAREST. 10.15: Szórakoztató zene.
11: Gramofon. 16: Marcu-zenekar. 16:30:
Rádiózenekar. 19: Operaközvetítés. Utána:
vendéglői zene.

BUDAPEST. 9: Hírek. 10: Egyházi ze-
ne és szentbeszéd. 11.15: Unitárius istentisz-
telet. Utána pontos idő, majd operaházi ze-
nenkar. 14: Gramofon. 15: Előadás. 16.45:
Szabadegyetem. Utána koncertzenekar. 17
és 30: Vidám est. 19.30: Operaközvetítés.

Egy kassai újságíró mindenáron be akarja bizonyítani, hogy Reinitz ártatlan

Nagyvárad, ápr. 22.

Reinitz Jakab neve még nem ment feladásbe az ország újságolvasó közönsége előtt. Reinitz a nagyenyedi fegyház lakója. Szakála rövidre nyírva, de Reinitz Jakab a rabszürkében sem adta fel a reményt, hogy egyszer mégis kiderül, hogy ő nem volt gyilkos. Megírta a börtönben emlékiratait és most azon dolgozik, hogy perének újrafelvételét kérje.

Amikor néhány évvel ezelőtt az amnesztia-rendelet megjelent, kiderült, hogy Reinitz aki eredetileg életfogytiglani fegyházbüntetésre volt ítélve — hat-hét év múlva kiszabadul.

Reinitzot kiszabadulása esetén kikérné Csehszlovákia, hogy az ottani bíróságok előtt feleljen azokért a gyilkosságokért, amiket ott elkövetett.

Miért ítéltek el Reinitzot

Sokan talán már nem is emlékeznek arra, hogy miért ítéltek el Reinitzot. Röviden ismertetjük a Grósz-féle gyilkosság történetét:

1923. augusztusában eltűnt Grosz Hermann szatmári kereskedő, aki ellenőrizhetetlen üzletekkel foglalkozott. Felesége kétségbeesetten érdeklődött mindenütt férje után, azonban hiába volt minden, hiába kutatott a rendőrség, Grosz Hermann nem került elő. Az asszony gyanuja az volt, hogy férjét letartóztatták valahol, mert éppen eltűnését megelőzőleg egy aranycsempészési üzletet akart végrehajtani. Groszt azonban a börtönökben sem találták.

Ezzel szemben szeptember 22-én a felsőbánya melletti erdőben egy oszlásnak indult holttestet találtak. Már az első percben arra gondolt mindenki, hogy a holttest azonos Grosz Hermann tetemével. Kivették a helyszínrre Grosz Hermannét, aki csakugyan kijelentette, hogy ráismer abban férjére. Most megindult a nyomozás abban az irányban, hogy kivel érintkezett utoljára Grosz. Illetőleg kivel látták utoljára együtt. Megállapították, hogy Reinitz Jakab volt az, akinek társaságában Grosz halála előtt mutatkozott.

A holttest mellett egy hosszonyelű, úgynevezett bányászkalapácsot fedeztek fel a detektívek, amelyről később kiderült, hogy egy szatmári bádogosmester, Neumann Ignác tulajdona, aki később azt vallotta, hogy a kalapácsot ellopták tőle. Néhány nap múlva újabb bűnjelét találtak az erdőben. Egy dupla kemény gallér belső részét, amelyen ott volt a jelzés, hogy Reinitz tulajdona.

Reinitz elismerte, hogy a gallér az övé. Azt azonban, hogy ő vesztette volna el a felsőbányai erdőben, tagadta már csak azért is, mert ő nem is árt arra felé.

Reinitzot 1925-ben ítélte el a szatmári törvényszék. Az ítélet alapjául a kalapács, a gallér és egy Fuchs nevű tanunak a vizsgálóbíró előtt tett vallomása szolgált.

A törvényszéki ítéletet úgy táblia, mint a semmitőszék abbahagyta, hiába feltettek ki emberfeletti munkát Reinitz védőügyvédjei, dr. Borgida Lajos szatmári és Simonca György nagyváradai ügyvéd.

Akik Reinitz ártatlanságában hisznek

Van Kassán egy lapszerkesztő, György Ferenc, aki igazság című lapjában cikksorozato tirt Reinitz ártatlanságáról „csempész volt, hamispénz terjesztő volt, de gyilkos nem volt” — írja György, aki magánymozást kezdett a Reinitz-ügyben és nyomozása eredményét közölte lapjában. Eszerint Grosz Hermanné nem ismerhette fel az oszlásnak indult holttestet. A kalapácsról kiderült,

hogy az sohasem volt a Reinitzé. A gallér pedig, — nos a gallér:

józan ésszel nem lehet feltételezni, hogy egy gyilkos bűnjelként erdőben éppen a gallérját hagyja ott.

— Nem lehet más — írja György — a gyilkos mint Neumann bádogos, aki Fuchsal együtt tervezte ki és hajtotta végre a gyilkosságot.

Mindketten jól ismerték Groszt és tudták, hogy sok pénzzel indul el hazulról. Meg-

ölték és hagyták, hogy Reinitzra terelődjen a gyanu. Neumann csak akkor jelentkezett, hogy övé a kalapács, amikor már a rendőrség is megállapította ezt.

György Ferenc adatait dr. Giurgiu kolozsvári ügyvéd rendelkezésére bocsájtotta, aki júniusban benyújtotta a perújítási kérelmet a szatmári törvényszékhez. A Reinitz per tehát újraéled és a község újból két pártra szakadva fogja találgatni:

— Gyilkos-e Reinitz, vagy ártatlan?

Higgadtságra, nyugalomra van szükség-mondta Herriot amidőn meghallofta Roosevelt inflációs intézkedéseit

Washington, ápr. 21.

Roosevelt inflációs politikája és az egy milliárdos dollár kibocsájtás nagy konsternációt keltett.

Az „Ille de France” az utazó Herriot mély megdöbbenéssel fogadta a híreket.

— Teljesen új alapokra kell fektetni a washingtoni tárgyalásokat ezután. Jelen-tette ki. A világgazdasági konferencia ki-menetele elé is aggodalommal kell tekinteni

czekután. Franciaország szerencsés helyzetben van és így a körülötte csapkodó hullámok között biztosan áll a szilárd szigeten.

— Higgadtságra, nyugalomra és előre-látásra van szükség.

Berlinben az a vélemény alakult ki, hogy a dollár-infláció árthat a márkának, de adósság szempontjából Németország csak örülhet a változásnak.

Egy regáti község szenzációja

Az új jegyző orozva agyonlőtte a falu öreg és becsületes jegyzőjét

Calarasi, ápr. 21.

Tegnap éjszaka Bucur község volt jegyzőjét hátulról lelőtték, amint hazafelé tartott. A vizsgálat szerint a golyók a tüdőbe hatoltak és halálos sebet ejtettek. Dobre Tomescu a falu legkedveltebb embere volt és

valószínű, hogy a merényletnek politikai természetű oka van. A tettel, ha közvetve is, a jelenlegi jegyzőt gyanúsítják, aki a meggyilkolt egyetlen ellensége volt. A gyanúsított letartóztatták.

Reitélyes körülmények közt megöltek egy talpasi embert

Titokzatos bűntény játszódott le Talpas község korcsmájának udvarán. Stoiencescu 60 éves paraszt több ismerősével és családtagjával együtt ült a korcsmában. Az öreg kiment az udvarra, mikor hirtelen heves szö-váltás, majd ütések zaja hallatszott be a sötét-sébe. A megrémült hozzátartozók kirohan-tak és megdöbbenve vették észre, hogy az

öreg hatalmas vértócsában fekszik az udvar sarkában. A koponyája több helyen be szakadt és felismerhetetlenségig össze volt ronesolva. A bestialis gyilkosnak teljesen nyoma veszett. A csendőrség erthetetlenül áll az eset előtt, mert a gyilkos kilétét a leg-csekélyebb adat sem támassza alá. A szerencsétlenség nagy megdöbbenést váltott ki a faluban.

Elkapott a vonat egy szekéren ülő családot

Marosvásárhely, ápr. 22

Sulyos, sőt majdnem halálosan végzetes szerencsétlenség történt a napokban a sáromberki vasúti sorompónál. Egy háromtagu alsóidei család Zapler János 40 éves szász gazda családjával együtt ment be Marosvásárhelyre.

Amikor a szekér a sáromberki sorompóhoz ért, a bennülők észrevették, hogy a sorompó le van eresztve.

A gazda türelmetlenkedett, lezállt a kocsiról és felemelte a sorompót, hogy áthajtsa alatta. Ebben a pillanatban egy hosz-

szu tehervonat fordult be a kanyarultnál s elkapta a szekeret s a bennülőket. Csodálatos módon nem haltak meg a bennülők, de sulyosan megsebesültek.

A vizsgálat megállapította, hogy a pályáról nem terheli felelősség.

A szerencsétlenség áldozatait vasúton szállították be a marosvásárhelyi köz-kórházba kötözés végett.

1933.
IV. 24.

ERDELYI
MAGYARSAĞ

3

Megőrült egy szabadságról visszatérő katonára a vonaton

A fülkében dühöngeni kezdett és a vele utazó bajtársai csak nehezen tudták
ártalmatlanná tenni

Nagyvárad, ápr. 22.

Szombat délután félnégykor Nagyváradra beérkező személyvonat egyik III. osztályú fülkéjében több szabadságról visszatérő katonára utazott. A vidáman tereferelő katonák egyike, Mátyus Sándor vadászkozlegény érmihályfalva környékén hirtelen dühöngeni kezdett, bajtársaira támadt, amikor pedig bajtársainak sikerült olyképen lefogni, hogy köpenyét csavarták át rajta, ajkait és kezét harapdálta össze.

A szerencsétlen katonát bajtársai mindaddig, amíg a vonat beérkezett a nagyvárad-i állomásra, lefogva tartották és sikerült is némiképpen megnyugtatóni. Végig fektették a fülke padlóján, aztán pedig a vasuti személy-

zet értesítette a vasuti rendőrséget, amelynek telefonhívására a mentők autón robogtak ki az állomásra és a folyton értelmetlenül handázó szerencsétlen katonát beszállították a kórházba.

A szerencsétlen katonára a vonaton is és a mentőkocsiban is folyton ezt hajtogatta: — Doi bilet militar la Oradea-Mare. Az esetről azonnal jelentést tettek a katonai parancsnokságnak.

Már a cigarettát is hamisítják

Hamisították Besszarábiában a monopol cigarettáit, de a rendőrség rájött és letartóztatta a bűnösöket

Kisinev, ápr. 22.

Egy névtelen feljelentés alapján a rendőrség a monopol ellenőrével karöltve már hetek óta nyomoz egy kiterjedt banda után, amely „szüzdohányt” természetesen és óriási mennyiségben terjesztette a vidéken. A csendőrök Dumbraveni község egyik kereskedésében házkutatást tartottak és itt egy földalatti helyiségre bukkantak, amely egy keskeny alagúttal volt összeköttetésben a boltal. Ide behatoltak és éppen teljes „üzemben”

találták a titkos dohánytermelőket. Több prést és egyéb gépeket foglaltak le, valamint 500 kg. szüzdohányt. A letartóztatottak vallomásai alapján újult erővel indult meg a nyomozás, mert még számos terjesztő központ létezik. Erre mutat az is, hogy Besszarabia középső részén óriási csökkenést mutat a monopol bevétele, ami mind arra mutat, hogy majdnem az egész lakosság szüzdohányt használ.

Kik nyertek még a husvét-i tombolán?

Husvételre megrendezett tombolajátékunk nyerői közül még a következők jelentkeztek.

4052. sz. Vincze József, Érköztvényes, nyerte az arany gyermek függőt.

3618. sz. Lampel Ferenc, Margitta, nyert 5 kg. lisztet.

3715. sz. Molnár József, Bihar nyert 2 kg. rizst.

Igy most mind a 15 nyerő átvette az öt megillető nyereményét.

Mostani tombolajátékunk a hét végén befejeződik. Mindenki gyűjtse a lapfejeket, hogy nyerhessen.

Miért maradt el a szilágy- peeri bál?

Nagykároly, ápr. 22.

Szilágyi községi lakossága husvét másodnapján műsorral egybekötött bált akart rendezni. Már minden előkészület megtett, amikor husvét-thétfőjén reggel hirtelen meghalt az egyik főszereplő bizonyos Kovács Mariska nevű leány.

A rendőrség bár nagyon sajnálta a szomorú esetet — úgy határozott, hogy mégis megtartja a bált. Már gyülekezett a közönség, amikor hirtelen tűz támadt a faluban, amely három lakóházat elhamvasztott. A szilágyi-iek ezt a jelt Isten ujjának tekintették és elállottak a mulatság megtartásától.

Megmérgezte magát egy hétgyerekes asszony

Nagyvárad, ápr. 22.

Tegnap délután a mentőket a Weisztelepre hívták ki, ahol Nagy Sándor kövező munkás felesége megmérgezte magát. Ot gramm aszpirint és ugyanennyi veronált vett be. Tettét afeletti elkeseredésében követte el hogy férje rosszul bánt vele, minden keresetét elitta, úgy hogy hét gyermekével valóssággal éhezett. A mentők gyomormosást alkalmaztak, de állapota változatlanul súlyos.

Időjárás

Változékony hűvös idők, mérsékelt északi szelekkel, esők, egyes helyeken éjjeli fagy.

Telefon 5-84.

**Építésszek,
asztalosok
és építetők
figyelmébe**

**COMERTUL
LEMNULUI
S. A. CLUJ**

Telefon 5-84.

Oradea, P. ața Mihai
Viteazul (Nagypiac)
Aruraktár mögött
ujjonnan megnyílt
latalepén

mindennemű saját gyárainkban termelt építési faanyagok és asztalosárak, minden méretben és minőségben a legjutányosabb áron kaphatók. Tekintettel saját termelésű áruinkra s mivel nem vagyunk viszonteladók, árainkkal senki sem versenyezhet!

Szerb csendőrök hosszas küzdelem után agyonlőtték öt bulgár komitácsit

Belgrad, ápr. 22.

A jugoszláv kormány hivatalos jelentést adott ki, amely szerint Kocane község mellett, nem messze a bolgár-szerb határtól öt komitácsit heves tűzharc után agyonlőtték a csendőrök. A bolgár komitácsik Aligortsef

hírhedt kém vezetése alatt szöktek szerb területre, ahol különböző terror-cselekményeket akartak végrehajtani. Rejtekhelyüket egy paraszt fedezte fel és végül ártalmatlanná tették a banditákat.

Ha igaz

A berlini rendőrség leleplezte a kommunisták központi utlevélhamisító műhelyét

Berlin, ápr. 22.

A berlini rendőrség tegnap délután nagyszabású utlevélhamisításnak jött a nyomára. Leleplezték egy utlevélhamisító műhelyt, amelyben rengeteg utlevelet találtak. Minden országra szóló utlevél megtalálható volt a műhelyben tökéletes hamisítványon, ezenkívül négyezer pecsét, rengeteg vasuti bérletjegy, vasuti jegy és utasítások arravon-

natkozólag, hogy egyes országokban miképpen kell eljárni az ellenőrző hatóságoknál.

A berlini rendőrség azt hiszi, hogy a kommunisták központi utlevélhamisító gyárat leplezték le. A vizsgálat folyik.

1933.
IV. 24

ERDELYI
MAGYARSÁG

Titulescu nyilatkozik a békerevizióról

Bukarest, ápr. 22.

Titulescu külügyminiszter különvonata szombat délnél 12 órakor érkezett Bukarestbe.

A pályaudvaron rövid nyilatkozatot adott az újságíróknak és kijelentette, hogy a revízió kérdésében győzött a kisantant álláspontja s nagy optimizmussal tekint a jövő elé.

— Ha a Mussolini által bejelentett bé-

kés revízióról van szó, én nem látok más megoldást, vigyük a Népszövetség elé a revízió kérdését, hadd szavazzon ellene, vagy mellette. Románia békében akar élni szomszédaival, de azoknak meg kell érteniük a történelem folyását.

Délután Titulescu a király előtt jelent meg kihallgatáson. Vasárnap Maniu is Bukarestbe érkezik, hogy Titulescuval találkozzék.

Amit meg is érdekeltek

Kizárták a testületből azokat a képviselőket, akik a tanári fizetés leszállítását célzó törvényt megszavazták

Kisinev, ápr. 22.

A romániai középiskolai tanárok tegnap kezdték meg országos kongresszusukat. A kongresszus első napján Nisipeanu tanár elnökölt és számos fontos problémát vitattak. A szónokok különösen a fizetés leszállításnál eszközölt sérelmeket tárták fel és Obeja tanár indítványára egyhangulag ki-

zárták egyesületükből azon tanár parlamentereket, akik a fizetés-redukciós törvény megszavazásával hozzájárultak helyzetük rosszabbítására. Így Pan Halippa, Orasanu képviselőket, valamint Sadurowsky és Nica szenátorokat kizárták az egyesületből. A tanárok ezután a szindikalizálással járó eshetőségekkel foglalkoztak.

Szabó Béni képviselő visszavonta lemondását

Brassó, ápr. 22.

Szabó Béni, aki a Magyar Pártban az iparosságot képviseli, tudvalevőleg minden tisztségéről lemondott. A Magyar Párt parlamenti csoportja ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Szabó Béni lemondását nem fogadják el és kötelezik, hogy azt vonja vissza.

Szabó Béni erre kijelentette, hogy a minden oldalról feléje áramló szeretet és ragaszkodás, valamint a Magyar Párt határozott rendelkezése arra birták, hogy visszavonja elhatározását és megtartsa úgy képviselői mandátumát, mint a többi közeleti tisztségét.

Elfogták a Dnyeszter mellett egy orosz kémét a granicsárok

A kém társát, aki szökni akart, lelőtték

Kisinev, ápr. 22.

A Dnyeszter-menti granicsárok tegnap szedelmes orosz kémét fogtak el Rusacoff személyében, aki éppen a folyón kelt keresztül. A kém elmondotta vallomásaiban, hogy

fontos küldetéssel jött az országba, de ennek mibenlétéről nem akart nyilatkozni. Társát Moladint lelőtték, mert szökést kísérelt meg és a folyóba fulladt.

Finom kis család

Egyik testvér megölte a másikat ez meg szüleit tette el láb alól

Iasi, ápr. 22.

Véres szerencsétlenség játszódott le tegnap Iasi egyik külvárosában. Mihaiescu Mihály szövómunkás már hosszabb ideje haragban volt László testvérevel, mert nem tudtak megegyezni.

A vita hevében a feldühödött munkás kést rántott és testvérét leszúrta. A közel-

ben álló rendőr letartóztatta a gyilkost, aki vallomásaiban azzal védekezett, hogy a meggyilkolt úgy apját, mint anyját méreggel tette el láb alól, hogy az örökséghez hozzájusson. A rendőrség most azt igyekszik megállapítani, hogy a letartóztatott súlyos vádjai mennyiben fedik a valóságot.

Crisan volt alminiszter Nagyváradon

Nagyvárad, ápr. 22.

Tegnap reggel Nagyváradra érkezett dr. Crisan György, volt államtitkár, a nemzeti parasztpárt biharmegyei tagozatának elnöke.

Crisan György Athanasiu főelnök kalauzálása mellett végigjárta a törvényszéket és megdöbbenéssel látta, hogy az egyes helyiségek milyen elhanyagolt állapotban vannak.

A főelnök szobájában fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy csak mint magánember jár Nagyváradon.

Az elbocsátott vasutasok ügyében csak annyit volt hajlandó mondani, hogy az ügyet nem ismeri kellően és később tájékozódni fog. Mikor a Skoda-botrányról kért felvilágosítást tőle az egyik újságíró, nagyon zárkózott lett és kijelentette, hogy nincsenek magasállású politikusok belekeverve az ügybe. Ezután arról biztosítja az újságírókat, hogy kormányválságról szó sincs, csak valamilyen kisebb átalakításról.

Rosszul sikerült leányrablás Mangáliában

Konstanca, ápr. 22.

Nagy vásárt tartottak Mangáliában. A környéken fekvő falvak muzulmán lakossága is tömegesen rándult be a vásárra. Ezt cselekedte Ali Mustafa 76 éves török kereskedő, akit 17 éves gyönyörű leánya kísért el. A leánynak hosszú ideje udvarolt egy Ramazon nevű kereskedő, aki végül is nagy ijedelmet okozott szerelmének.

Tegnap ugyanis több barátjának segítségével elakarta rabolni szerelmesét. Ezért tegnap este felé hirtelen körülfogták a lányt, Ramazon ölbe kapta és futni kezdett vele. Az uccák azonban népesek voltak és a járőrök hamarosan utját állták a vakmerő leányszöktetőnek. Ramazon letartóztatták, aki vallomásaiban azt állította, hogy a leány egy közeli faluba akarta vinni, ahol titokban meg akart vele esküdni.

APROHIRDETESEK

Nem üres reklám, hanem valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leierért

csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4

ELVESZETT a külvárosi csúrhéről egy 4 hónapos ártánd malac. Megtalálóját jutatsa el Gavris Lőrinc csúrhészhez, Vágóhídi barak. 169

TRAKTORRAL két garnitúra cséplőgép halálozás miatt olcsón eladó. Kesztesy Valea lui Mihai (Ermihályfalva). 473

BÓRVAGÓT felveszek és kifutó fiút. Erdős, Saguna 7. 488

PERZSASZÖNYEG szövéshez gyakorlott csomózó leányokat veszek fel. Székelyné 480

SÜTŐ munkás felvétetik. Maurer sütőde Teleky ucca 58. 481

MINDENEST keresek azonnalra. Lakatos ucca 2.

INGYEN lakást és némi fizetést adnék olyan — lehetőleg idősebb gyermektelen — házaspárnak, ki baromfitelepem gondozását vállalná. Jelentkezni csak kizárólag naponként délután 2—4 óra között lehet Francia-sor 12 szám alatt.

KÉPZETT ápolónő, valamint rituálékra megbízható, főzéshez kitűnően értő szakácsnő, lehetőleg bizonyítvánnyal felvétetik a Zsidó kórházba. Jelentkezni 12—2 óra között. 478

LAPKIHORDÓT bevezetett helyre fizetéssel és mellékjövedelemmel felveszünk Gyakorlottak és akik a lapot rikkancsolják is, előnyben. Jelentkezni a kiadóban.

RENDES megbízható férfiak és nők állandó biztos megélhetést nyújtó foglalkozást nyerhetnek laparúsítással. Jelentkezni a kiadóban.

SZÖLLŐ és kert munkához értő gyermektelen házaspár fizetést és lakást kap. Szabó tanítónál, Nügesz-telep. 443

HÁZI KISASSZONY, ki perfektül főmunkát, teljesen megbízható, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban.

EGY uccai szoba, konyha, kamara eladó. Lukács György ucca 50. 486

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA